

Pr Siret Kotka
Riigikogu sotsiaalkomisjon
sotsiaalkomisjon@riigikogu.ee

Teie: 09.05.2022
Kuupäev digitaalallkirjas nr 1-8-2/22/13

Arvamus perehüvitiste seaduse, sotsiaalhoolekande seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse eelnõule 605 SE

Lp Siret Kotka

MTÜ Lastekaitse Liit tänab Riigikogu sotsiaalkomisjoni võimaluse eest esitada arvamus perehüvitiste seaduse, sotsiaalhoolekande seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse eelnõule 605 SE. Lastekaitse Liit toetab justiitsministeeriumi poolt eelnõule esitatud muudatusettepanekuid, millega soovitakse teha erisusi esialgse õiguskaitse korras alaealistele eestkostja määramise menetlemise tähtaegades.

Aastal 1991. aastal ratifitseeris Eesti Vabariik ÜRO Lapse õiguste konventsiooni, mille üheks põhiprintsiibiks on **lapse parimatest huvidest lähtumine. Iga lapse puhul. Riigi igas otsuses.** Euroopa Nõukogu lapse õiguste strateegia 2016-2021 prioriteedid – võrdsete võimaluste loomine kõikidele lastele; laste osalusõigus; vägivalda vaba elu; lapsesõbralik õigusemõistmine; lapse õigused digitaalses keskkonnas – on loodetavasti jätkuvalt võrdselt aktuaalsed Eesti jaoks. Eesti Vabariigi President Kersti Kaljulaid rõhutas oma 24.08.2019 kõnes – **me vastutame. Enda ja teiste eest.** On asju, mis on ajatud ja absoluutsed. Ratifitseerides ÜRO Lapse õiguste konventsiooni 1991. aastal, andis Eesti riik garantii, et riik lähtub oma otsustes lapse parimatest huvidest.

Eestis on tänase päeva seisuga ca 37 000 Ukraina sõjapõgenikku, kellest ca 35% on lapsed. Samas prognoosid räägivad 50-100 tuhandest põgenikust. Aastaid on olnud rändesaldo negatiivne. Heaks võrdluseks Eestisse alates 24.02.2022 tulnud Ukraina sõjapõgenike arvule on fakt, et alates 1997. aastast on Eestilt rahvusvahelist kaitset taotlenud 1248 välismaalast ning rahvusvaheline kaitse on antud kokku (st pagulase staatus + täiendava kaitse staatus) 554 välismaalasele, kelle hulgas on ka 213 rändekava alusel saabunud ja kaitse saanud inimest. Viimastel aastatel on Eestisse jõudnud keskmiselt üks rahvusvahelise kaitse taotleja nädalas, nüüd oleme silmitsi seisnud sadade ajutise kaitse taotlejatega päevas. Eestisse ei ole üle kümne aasta tulnud saatjata alaealisi, praegu on see arv 37. On põhjendatud, kui sõjale jalgu jäänud välisriigist Eestisse saabunud laste suhtes kohalduvad ühed ja samad reeglid. **Riigi kohustus on tagada, et Eestisse saatjata saabuvate ja esialgset eestkostjat vajavate alaealiste õigused ei jääks kaitseta.**

Endla 6-18, 10142 Tallinn
Tel: 6311 128; 6311 504 Faks: 6311 735
E-post: liit@lastekaitseliit.ee

www.lastekaitseliit.ee

Omavalitsuste hakkamasaamise toetamine hakkab Ukraina kriisis olema võtmetähtsusega. Seega **tervitatavad on meetmed, mis toetavad kohalikke omavalitsusi**. Sealhulgas käesolevad muudatused, mille tegemise eesmärgiks on pakkuda leevendust eelkõige kohalike omavalitsuste ja kohtute koormusele, mis võib kaasneda Ukraina sõjast tuleneva sõjapõgenike kriisiga.

Arvestades siia saabunud traumeeritud laste suurt hulka, peame valmistuma ka riskikäitumiseks. Vajalik on laste igakülgne toetus, sh vaimse tervise küsimustes. Seega soovib juhtida Lastekaitse Liit tähelepanu, et ministeeriumitelt ja teadusasutustelt tuleb juba praegu küsida tulevikuprognose selles osas kui tõenäoline on järgmistel aastatel Ukraina noorte seas radikaliseerumise või suitsiidide arvu oluline suurenemine ning **mida praegu ette võtta, et neid muresid ennetada**.

Tänastest lastest sõltub, milline saab olema Eesti tulevikühiskond. Varajane lapsepõlveperiood on otsustava tähtsusega ja mõjutab suuresti lapse ülejäänud elu ja sellest tulenevalt on oluline, et edukaks arenemiseks on loodud sobivad tingimused. Elame ajal, kus meid on viimase kahe aastaga tabanud kriisid, mida keegi ei prognoosinud. Maailm ei ole enam kunagi endine. COVID ja Ukraina põgenike kriis, on toonud ja toob kaasa palju muudatusi igas valdkonnas, ka meis endis. Muudatuste mõjust laiemalt saab rääkida siiski täpsemalt tulevikus. Selleks, et mõju oleks Eestis elavatele lastele positiivne - saame me anda panuse nii üksikisiku, kogukonna kui ka riigi tasandil.

Loodame igakülgsele koostööle ning oleme valmis edaspidi jätkuvalt protsessi panustama.

Lugupidamisega
/allkirjastatud digitaalselt/
Varje Ojala
MTÜ Lastekaitse Liit juhatuse liige

Koostaja: Helika Saar helika.saar@lastekaitseliit.ee